

๕๓

พ ร ะ ท ี พ พ ม ั ล ล บุ ต ร (๒)

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุผู้ประกอบด้วยธรรม ๕ ประการ
ย่อมเป็นผู้ได้รับเชิญให้มาบังเกิดบนสวรรค์ ธรรม ๕ ประการ
คือ ภิกษุในธรรมวินัยนี้ เป็นผู้มีศรัทธา มีhiri มีโศตตัมปะ
ปรารภความเพียร มีปัญญา ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุผู้
ประกอบด้วยธรรม ๕ ประการนี้แล ย่อมเป็นผู้ได้รับเชิญมา
บังเกิดบนสวรรค์

พระเทพมัลลบุตร (๒)

๔๖๔

ธรรมะของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นธรรมอันบริสุทธิ์ ผู้ที่ปฏิบัติตามคำสอนของพระพุทธองค์ จะสามารถยกระดับจิตใจให้สูงขึ้น ให้บริสุทธิ์ขึ้นไปเรื่อยๆ ตามลำดับ เมื่อจิตสะอาด บริสุทธิ์เต็มที่ ก็จะสามารถหยั่งลงสู่อริยมรรค เส้นทางสายกลางของพระอริยเจ้าทั้งหลาย ฉะนั้นการปฏิบัติตนให้ดำรงอยู่ในหลักธรรมคำสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า จึงเป็นสิ่งที่สำคัญอย่างยิ่งที่จะทำให้สรรพสัตว์ทั้งหลาย มีชีวิตที่รอดปลอดภัยในสังสารวัฏ และสามารถข้ามห้วงแห่งวัฏทุกข์ ไปสู่ฝั่งพระนิพพานได้ในที่สุด

มีวาระแห่งพระบาลีที่ปรากฏใน ภทสูตร ความว่า

“ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุผู้ประกอบด้วยธรรม ๕ ประการ ย่อมเป็นผู้ได้รับเชิฐให้มาบังเกิดบนสวรรค์ ธรรม ๕ ประการ คือ ภิกษุในธรรมวินัยนี้ เป็นผู้มืศรัทธา มีหิริ มีโอตตปปะ ประรภคความเพียร มีปัญญา ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุผู้ประกอบด้วยธรรม ๕ ประการนี้แล ย่อมเป็นผู้ได้รับเชิฐมาบังเกิดบนสวรรค์”

ผู้ที่มีธรรมทั้ง ๕ ประการนี้ จะมีสุคติโลกสวรรค์เป็นที่ไป ไม่ว่าจะเป็นคฤหัสถ์หรือบรรพชิต ใช้ได้กับทุกๆ คน ถ้าปฏิบัติตามแล้วจะพ้นจากอบายภูมิ ได้เข้าถึงสุคติโลกสวรรค์อย่าง

พระพุทธมัลลบุตร (๒)

๔๖๕

แน่นอน พระพุทธองค์ได้ตรัสหนทางไปสวรรค์แล้ว ผู้มีทิริโอดตปปะคือมีความละเอียดต่อการทำความชั่ว และเกรงกลัวต่อผลของบาป ทำให้ไม่ต้องไปรับใช้กรรมในอบายภูมิ แต่จะพากเพียรพยายามทำบุญกุศลให้มากๆ ใช้สติปัญญาไตร่ตรองว่าช่วงเวลาอันแสนสั้นในโลกมนุษย์นี้ ทำอย่างไรถึงจะได้บุญใหญ่ทางใดเป็นหนทางสู่สวรรค์นิพพาน ก็จะชวนชวายเป็นประพฤติปฏิบัติอย่างไม่ย่อท้อ เมื่อคิด พูด ทำ แต่เรื่องดี เป็นประจำ ครั้นละโลกไปแล้วกุศลกรรมย่อมนำไปสู่สุคติสวรรค์ได้โดยไม่ยาก

เมื่อตอนที่แล้ว ได้เล่าถึงอัตชีวประวัติของท่านพระพุทธมัลลบุตรเถระ คราวนี้เรามาศึกษากันต่อ คือ *หลังจากที่ท่านได้บรรลุธรรมเป็นพระอรหันต์ด้วยวัยเพียง ๗ ขวบเท่านั้น จากนั้นท่านได้เป็นผู้ชวนชวายุกิจการงานของสงฆ์ โดยรับหน้าที่เป็นผู้จัดแจงเสนาสนะ และเป็นพระกัตตุเทศก์ จัดแจงกิจนิมนต์ต่างๆ พระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสกับท่านว่า “ทัฬหะ เธอยังเยาว์นัก แต่ดำรงตำแหน่งใหญ่ เธอสมควรที่จะได้รับการอุปสมบท” เมื่อตรัสแล้ว พระพุทธองค์ทรงให้ท่านอุปสมบทเป็นพระภิกษุ ในขณะที่ท่านมีอายุได้เพียง ๗ ขวบเท่านั้นเอง นี่เป็นบุญเก่าของท่านที่อธิษฐานมาดี ทำให้ได้บวชเป็นพระตั้งแต่ ๗ ขวบ เมื่อได้

พระเทพมัลลบุตร (๒)

๔๖๖

อุปสมบทแล้ว ท่านทำหน้าที่แจกแจงเสนาสนะ พร้อมทั้งดูเรื่อง การนิมนต์พระไปยังสถานที่ที่ทายกทายิกาทั้งหลายนิมนต์ไว้

การจัดแจงเสนาสนะของพระเถระ ทำได้อย่างยอดเยี่ยม เป็นระเบียบเรียบร้อย แยกเป็นลัดเป็นส่วน โดยจัดให้เหล่า ภิกษุที่มีจิตอธิษฐานตรงกันอยู่ในเสนาสนะเดียวกัน พวกภิกษุที่ ถนัดเรื่องพระสูตร ก็จัดให้อยู่ส่วนหนึ่ง พวกที่ถนัดเรื่องวินัย ก็ จัดให้อยู่อีกส่วนหนึ่ง พวกที่เป็นพระธรรมกถึก ก็จัดให้อยู่อีก กลุ่มหนึ่ง ฝ่ายพวกที่ชอบทางสมถวิปัสสนา ก็จัดให้อยู่อีกส่วนหนึ่ง ส่วนพวกที่ชอบสนทนา ก็จัดไว้ให้อยู่อีกสถานที่หนึ่งต่างหาก เพื่อความเป็นอยู่อย่างผาสุกของหมู่สงฆ์ ไม่สร้างความรำคาญ แก่กัน

บางครั้งเมื่อมีพระอาคันตุกะมาในวัดยามวิกาล ท่านก็ จะเข้าเตโชธาตุ บันดาลให้เกิดแสงสว่าง และจัดแจงเสนาสนะให้ บางรูปคิดจะแกล้งท่าน เพื่อจะดูปาฏิหาริย์ โดยขอร้องท่านให้ ไปจัดเสนาสนะในที่ไกลๆ เช่น ที่ภูเขาศิชมกฏบ้าง ที่ถ้ำลัดต- บรรณคูหาบ้าง ข้างภูเขาเวภารบรรพตบ้าง เป็นต้น พระเถระก็ จัดแจงให้ตามความต้องการของพระภิกษุรูปนั้นๆ เมื่อจัดแจงแล้ว ก็เชื่อเชิญด้วยถ้อยคำที่ไพเราะว่า “ท่านขอรับ นี่เตียง นี่ตั้ง นี่ ที่นอน นี่ที่ขับถ่าย นี่น้ำใช้ นี่น้ำฉัน” นอกจากนั้น ท่านยังบอก

พระเทพมัลลบุตร (๒)

๔๖๓

ธรรมเนียมข้อปฏิบัติให้กับพระภิกษุทั้งหลายผู้เข้ามาพักในที่ต่างๆ ได้ทราบด้วย

ท่านจัดแจงเสนาสนะอย่างรอบคอบ และชาญฉลาด กิจการงานของสงฆ์จึงสำเร็จเรียบร้อย จะหาผู้อื่นที่ทำได้อย่างท่านไม่ได้อีกแล้ว จึงทำให้ท่านได้รับแต่งตั้งในตำแหน่งเอตทัคคะ เป็นผู้เลิศที่สุดในทางจัดแจงเสนาสนะได้อย่างเหมาะสม รวมถึงการทำหน้าที่เป็นกัตตุเทศก์ ซึ่งท่านสามารถจัดพระไปยังสถานที่ต่างๆ ที่มีผู้นิมนต์โดยทั่วถึง ไม่มีสิ่งใดสิ่งหนึ่งขาดตกบกพร่อง โดยท่านจัดตามลำดับพระเถระ และอาวุโส ไม่เคยทำให้เกิดความลักลั่น หรือมีอคติใดๆ จึงเป็นที่ชื่นชมของหมู่สงฆ์โดยถ้วนหน้า

แม้ท่านจะตั้งใจทำหน้าที่อย่างดีขนาดนี้ แต่ไม่แคล้วที่จะเกิดเรื่องขึ้นจนได้ คือในสมัยนั้น *ชาวเมืองราชคฤห์มีความเลื่อมใสในพระลัมมาลัมพุทฺธเจ้า และภิกษุสงฆ์สามเณรทั้งหลาย จึงพร้อมใจกันตกแต่งบิณฑบาต โดยจัดแจงอาหารหวานคาวที่มีรสอร่อยประณีตถวาย ซึ่งแต่ละคนต่างทำกันสุดฝีมือของตน บางคนมีทรัพย์น้อย ก็มีเพียงปลายข้าวกับน้ำผักดองถวาย แต่บังเอิญพระเมตติยะ และพระกุมมชกะ ซึ่งอยู่ในกลุ่มของพวกเขา

พระพุทธสมาคม (๒)

๔๖๘

ภิกษุณีพัพคิย์ มักจะได้แต่อาหารประเภทนี้เป็นประจำ

วันหนึ่ง เมื่อท่านทั้งสองกลับจากบิณฑบาต ได้พบกับ พระทัฬหฬลลบุตร จึงถามว่า “ท่านไปบิณฑบาตมา ได้อาหารอะไรมาบ้าง” เมื่อได้รับคำตอบจากพระเถระ ท่านทั้งสองจึงบอกถึงอาหารที่ตนได้รับในวันนั้นบ้างว่า “วันนี้พวกกระผม ได้รับแต่ปลายข้าวกับน้ำผักดองเท่านั้น” พระเถระฟังแล้วเกิดมหากรุณา อยากให้ท่านทั้งสองได้ฉันอาหารที่ประณีต จึงนิมนต์ให้ไปฉันที่บ้านของท่านคฤหบดีในวันรุ่งขึ้น ซึ่งในสมัยนั้น ท่านกัลยาณภักตติคคฤหบดี จะจัดภัตตาหารอันประณีตถวายแด่พระสงฆ์วันละ ๔ รูปทุกวัน อีกทั้งท่านคฤหบดีพร้อมด้วยบุตรและภรรยาจะคอยอุปฐากรับใช้คณะสงฆ์ด้วยตนเองด้วยความเคารพเลื่อมใสยิ่งนัก

ในวันนั้น ท่านทานบตมิกิจฐระจะต้องไปที่วัด และได้แวะเข้าไปกราบพระทัฬหฬลลบุตร เมื่อท่านฟังธรรมกถาจากพระเถระจนปีติเบิกบานใจและลากลับ ก่อนกลับท่านรู้ว่าวันพรุ่งนี้พระเมตติยะ และพระกุมมชกะจะไปฉันที่บ้าน แต่ท่านเศรษฐีไม่ยอมให้ท่านทั้งสองเข้าไปในบ้าน เพราะกิตติศัพท์ในทางไม่ดีของภิกษุณีพัพคิย์ดังมาก เมื่อกลับถึงบ้าน ก็สั่งคนใช้ให้จัดอาสนะที่ชุ่มประตุ และให้ถวายภัตตาหารแด่พระภิกษุที่จะ

พระทัตพพมัลลบุตร (๒)

๔๖๕

มาฉันในวันพรุ่งนี้ ด้วยปลายข้าวกับน้ำผักดองเท่านั้น

ฝ่ายพระภิกษุทั้ง ๒ รูป รู้ตัวว่า พรุ่งนี้จะได้ฉันภัตตาหารที่บ้านของท่านกัลยาณภัตติกฤหบดี ค็นวันนั้นจึงนอนไม่ค่อยหลับ เพราะดีใจที่จะได้ฉันอาหารอร่อยๆ ครั้นรุ่งเช้า ทั้งสองรูปรีบพากันไปที่บ้านของท่านคฤหบดี นึกกระหยิ่มอยู่ในใจว่า นานๆ ครั้งถึงจะโชคดี มีโอกาสมาฉันในเรือนของคฤหบดีผู้มีทรัพย์มาก วันนี้เราคงจะได้ปัจจัยไทยธรรมมากมายแน่นอน เดินไปนึกไป นึกไปยิ้มไป ภิกษุทั้งสองรูปจะเกิดความรู้สึกเช่นไรกับเหตุการณ์นั้น ไว้ศึกษากันต่อไปในตอนต่อไป

จากเรื่องนี้ จะเห็นว่า ท่านพระทัตพพมัลลบุตร ถึงแม้ว่าจะบรรลุลหรรณเป็นพระอรหันต์ เสร็จกิจของการประพฤติพรหมจรรย์แล้ว ท่านยังมีความเสียสละ รับผิดชอบในกิจการงานของสงฆ์ เป็นการกระทำที่น่ายกย่อง และเป็นแบบอย่างในการสร้างบารมี แม้พวกเราจะมีภารกิจงานมาก แต่สิ่งใดที่เป็นเรื่องของส่วนรวม ของหมู่คณะ ของพระพุทธศาสนา เราจะต้องช่วยกัน ทั้งให้การสนับสนุน และคอยสอดส่องดูแลปกป้องผองภัย ให้เกิดความผาสุกในสังฆมณฑล และดำรงรักษาพระพุทธศาสนาไว้ให้อนุชนรุ่นหลัง ดังที่พระทัตพพมัลลบุตร ท่านได้แสดงความรับผิดชอบต่องานพระพุทธศาสนา

พระทัตถะพมัลลบุตร (๒)

๔๓๐

บุญนี้จะคอยปกป้องคุ้มครอง ทำให้เราพ้นจาก
ภัยอันตรายทั้งปวง ไม่มีคนมาคิดร้ายปองร้าย ห่างไกลจากคนภัย
คนพาล เป็นที่รักของมนุษย์ และเทวดาทั้งหลาย และเมื่อ
ปฏิบัติธรรมก็จะปฏิบัติได้สะดวก เข้าถึงธรรมได้อย่างง่ายดาย
รู้แจ้งเห็นแจ้งในธรรมของพระผู้มีพระภาคเจ้าอย่างทะลุปรุโปร่ง

